

Remissyttrande över betänkandet SOU 2025:18 - Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan

Swedish Edtech Industry är en icke-vinstdrivande förening och branschorganisation som samlar edtechföretag som levererar tjänster och produkter till den svenska utbildningsmarknaden. I dagsläget har organisationen ca 80 medlemmar från alla olika delar av det digitala ekosystemet, t.ex. läromedelsförlag, lärplattformar och systemadministrativa tjänster men även hårdvara och kompetensutveckling till företag och organisationer.

Vi är inte officiell remissinstans, vilket är anmärkningsvärt då delar av det berör våra medlemmar och vi besitter kunskap och kompetens inom området. Därför väljer vi att yttra oss över detta betänkande då det innehåller förslag med långtgående konsekvenser för skolans digitala infrastruktur, systemförvaltning och edtechmarknaden.

Sammanfattning av våra synpunkter

Vi stödjer ambitionen att förbättra möjligheterna till systematisk uppföljning av elevers frånvaro. Att nationellt samla in och följa upp statistik kan vara ett viktigt verktyg för att säkerställa insyn, förebyggande arbete och analys. Däremot **avstyrker vi förslaget att skapa och hantera omfattande nationella register** - vilken vuxen skulle vilja att det fanns ett nationellt register över ens närvaro på arbetsplatsen? Vi menar att det är tekniskt möjligt att hantera på andra sätt som samtidigt värnar våra barns integritet. Förutom att utredningen brister i analysen ur ett integritets- och personuppgiftsperspektiv, menar vi att **förslaget saknar digital och teknisk förankring**.

Vi föreslår därför att **integritetsfrågan bör utredas**, förslagsvis av IMY, innan man överhuvudtaget kan gå vidare med förslaget. Vidare anser vi, vid eventuell hantering av frånvarostatistik på nationell nivå, att Skolverket i sina föreskrifter ska förordna den nationellt överenskomna informationshanteringsstandarden SS 12000, där området frånvaro finns definierad.

Detta skulle avsevärt bidra till att minska arbetsbördan vid rapportering samt en förbättrad datakvalitet. Vårt förslag innebär också att en gemensamt framtagna standard, etableras och steg tas mot en modernare infrastruktur för svensk skola.

Våra synpunkter på utredningens förslag

5.2.3. Skolverket ska upprätta ett nationellt frånvaroregister - vi ser stora risker

Vi stödjer ambitionen att förbättra möjligheterna till systematisk uppföljning av elevers frånvaro. Att, **vid behov**, samla in och följa upp statistik nationellt kan vara ett viktigt verktyg för att säkerställa insyn, förebyggande arbete och analys, men anser inte att ett nationellt frånvaroregister, som det beskrivs i utredningen, är vägen att gå. Här finns stora risker redan nu och framöver i hur ett sådant

register kan användas. Vi håller med utredningen i slutsatsen att “med skolans ökade digitalisering blir det allt viktigare med samordning och interoperabilitet, så att olika digitala tjänster fungerar ihop”. Här menar vi att **det finns andra tekniska möjligheter att samla in och följa upp statistik som dessutom värnar våra barns integritet.**

Vi anser att det är avgörande att integritetsfrågan utreds vidare, innan man överhuvudtaget går vidare med förslaget. Vidare menar vi att **förslaget saknar digital och teknisk förankring**. Det är bland annat oklart hur datainsamlingen ska gå till i praktiken, vilken teknisk arkitektur som föreslås och hur systemet ska integreras med existerande digitala verktyg. Därför behöver den tekniska planen för genomförandet utgå från den nationella gemensamma överenskommelsen och standarden som redan finns inom området: *SS 12000 - Informationshantering - Gränssnitt för informationsutbyte mellan verksamhetsprocesser i skolan*¹. Standarden är en överenskommelse framtagen av Svenska Institutet för Standarder (SIS) tillsammans med myndigheter, huvudmän och leverantörer.

Vi anser att:

- Integritetsfrågan bör utredas vidare, förslagsvis av IMY.
- Skolverket i sina föreskrifter ska förordna den nationellt överenskomna informationshanteringsstandarden SS 12000, där området frånvaro finns definierad.

När det gäller integritetsfrågan, hänvisar vi till IMY:s remissyttrande², där de menar att den analys som gjorts i betänkandet inte är tillräcklig.

Datainsamling bör ske genom att Skolverket vid behov av uppföljning och analys *hämtar* data från huvudmännen, en av grundprinciperna i den nationella standarden SS 12000. På så vis förenklas skolornas administrativa börda, men också kvaliteten på underlaget.

SS 12000 används redan av Skolverket gällande digitala nationella prov och att förordna den även för andra delar innebär att den verkligen blir just nationell, kravställd och implementerad. Om alla följer en standard när det gäller frånvarostatistik kan man dessutom vid behov, låt säga vid en pandemi eller annan krissituation, snabbt och säkert få tillgång till aktuell nationell statistik, något som inte är möjligt idag.

Att hantera data inom området utan att basera det på SS 12000 innebär en risk för fragmentering, ökad administration och minskad datakvalitet. Skolverket bör enligt vår uppfattning ansvara för innehåll, analys och kvalitet och hämta data via öppna, standardiserade API:er från skolhuvudmännens befintliga system.

¹ <https://www.sis.se/standardutveckling/tksidor/tk400499/sistk450/ss-12000/>

²

<https://www.regeringen.se/contentassets/ebe55814c9ca4594a4ae30e00a59def5/integritetsskyddsmyndigheten.pdf>

Vidare förordar vi därför att:

Skolverket även ges föreskriftsrätt gällande identifierade gemensamma överenskommelser och standarder för ökad datadelning och interoperabilitet inom skola.

Dessa nationella standarder ska i möjligaste mån följa internationella standarder och med SS 12000 som grundstruktur. Föreskriftsrätten ska föregås av samverkan mellan myndigheter, organisationer och verksamheter, förslagsvis via det redan etablerade forumet Forum för informationshantering i skolväsendet³ (FFIS).

Detta ligger helt i linje med SOU 2023:96 En reform för datadelning⁴ som föreslår att offentlig förvaltning ska använda nationella interoperabilitetslösningar som meddelas genom föreskrifter, i syfte att uppnå interoperabilitet vid datadelning.

SOU 2023:96 ställer krav på samarbete, vilket i utredningen omfattar berörda offentliga och privata aktörer, och "de som arbetar med standarder och specifikationer eller som är leverantörer av it och andra tjänster till den offentliga förvaltningen". Vi tror precis som utredningen att detta borgar för väl utformade, relevanta och genomförbara föreskrifter.

Utbildningssystem med en modernare infrastruktur för datadelning, som t.ex. Estland har en tydlig nationell samordning för informationsöverföring. Det här är ett viktigt steg i den riktningen.

Underskattade kostnader och tekniska beroenden

Vi styrker att det är en tillfällig och överkomlig kostnad att leverantörer tar fram ett gränssnitt för Skolverket att hämta den data som ska hanteras. Märk väl att det ska stipuleras att formatet ska vara enligt standarden SS 12000.

Däremot anger utredningen en **uppskattad kostnadsökning från 4 till 4,4 miljoner kronor till 2026 för Skolverket**. Detta kan enligt vår uppfattning vara en **kraftig underdrift**. Att, om det ens ska göras, utveckla ett nationellt frånvaroregister som är digitalt säkert, kvalitetssäkrat och fullt integrerat i skolans vardag kräver resurser för API-utveckling, datasäkerhet, användarstöd och samordning.

Harmonisering med andra skolreformer krävs

Vi efterlyser också **samordning med andra digitala reformer**, där elevdata föreslås samlas in nationellt, t.ex.: Nationella prov och bedömningsstöd (SOU 2025:18, 2025:44), Nya läroplaner och krav på systematisk uppföljning (SOU 2025:19) och SCB:s roll i datainsamling och offentlig statistik.

³

<https://www.skolverket.se/omoss/varverksamhet/skolverketsprioriteradeomraden/digitalisering/forumforinformationsstandardisering/olvasendet.4.472714ce16b70ab982746a3.html>

⁴ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/12/sou-202396/>

Alla dessa initiativ påverkar skolans digitala arbetsflöden. Utan en **gemensam teknisk plan och målbild** riskerar vi överlappande system, dubbelrapportering och ökad belastning på skolpersonal.

Avslutande synpunkter

Swedish Edtech Industry stödjer ambitionen att förbättra möjligheterna till systematisk uppföljning av elevers frånvaro, men anser att det finns andra sätt än att upprätthålla ett nationellt register över våra barns frånvaro - igen, vilken vuxen skulle vilja att det fanns ett nationellt register över ens närvaro på arbetsplatsen? Integritetsfrågan behöver utredas och en rejälare konsekvensanalys måste till. Här finns andra tekniska möjligheter att arbeta smartare, effektivare och framför allt säkrare för våra barn och unga.

Att inte nämna en nationell standard som SS 12000 i utredningen visar att det behövs en bättre teknisk plan och målbild över skolans digitala infrastruktur. Det i kombination med att ge Skolverket föreskriftsrätt att peka på överenskomna tekniska standarder gör att vi kan ta nästa steg mot en modernare infrastruktur.

Vi ser fram emot fortsatt samverkan för ett digitalt samordnat och hållbart utbildningssystem.

Jannie Jeppesen, vd Swedish Edtech Industry

Joel Hörnqvist, ordförande Swedish Edtech Industry